

Tietokirjallisuuden Finlandia-palkinnon ehdokkaiden julkistus

Hyvät kuulijat.

Olemme käyneet läpi yli 200 tänä vuonna julkaistua tietokirjaa ja valinneet teille niistä kuusi parasta.

Tehtävä on ollut hieno: antoisa, opettava ja inspiroiva. Kiitos siitä kuuluu kaikille tietokirjojen tekijöille. Jokainen heistä on ollut mukana synnyttämässä luottamusta suomalaiseen tietokirjallisuuteen. Miten suuri onkaan yhä ihmisten halu kerätä tietoa ja jakaa sitä kirjoina myös toisille. Siinä on jotain sinänsä kaunista ja toiveikasta.

Hurmaavaksi tämän urakan on tehnyt jo yksin se, että tietokirjojen lajikirjo on äärettömän laaja teoreettisista opuksista itsehoitooppaisiin, klassikkojätkäleistä trendihitteihin ja kuvauksiin elävistä ja kuolleista ihmisistä ja kulttuureista. Yksi niitä kaikkia kuitenkin yhdistää. Tietokirja on aina totta.

Tänä syksynä on puhuttu paljon siitä, onko tieto kuollut. Miksi valheella on niin paljon kysyntää? Sitä mekin pohdimme. Haluamme muistuttaa niin tekijöille kuin lukijoillekin, että tietokirjan täytyy aina olla totta. Jos edes tietokirja ei ole totta, mitä meille jää? Lukijan täytyy myös voida erottaa, mikä kirjassa on totta ja mikä tulkintaa.

Tietokirjojen trendeinä ovat nyt narratiivisuus ja minämuotoisuus. Silti on pysyttävä totuudessa. Vaikka tieto on tarinan muodossa, on voitava erottaa, mistä sen faktat ovat peräisin. Ja vaikka kirjoittaja kertoisikin itsestään, se ei yksin riitä, se olkoon vain keino kertoa jostain yleisemmästä.

Parhaissa tietokirjoissa sekä narratiivisuus että minämuotoisuus ovat metodeja, joilla avataan uusia ulottuvuuksia. Ja kirjat ovat entistäkin antoisampia.

Lukuisien huipputeosten joukosta valitsimme siis teille kuusi parasta. On tullut aika kertoa, mitkä teokset raati on päättänyt asettaa ehdolle tietokirjallisuuden Finlandia-palkinnon saajiksi.

Samalla toivotamme diktaattori Jörn Donnerille antoisia lukuhetkiä näiden helmien parissa.

Anna-Stina Nykänen, raadin puheenjohtaja
Helsingin Sanomien toimittaja

Ulla Nygrén
Turun yliopiston kirjaston johtaja

Kustaa Vilkuna
historian professori, Jyväskylän yliopisto